

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor declarate de Varzar Eduard și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Varzar Eduard împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul mun. Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la un proces echitabil prevăzut de art.6§1 din CEDO, a dreptului prevăzut de art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale și a dreptului la neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și a prejudiciului moral cauzat pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 21 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Varzar Eduard și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

(Dosarul nr.2ra-1633/23
NR.PIGD 2-22087801-01-2ra-28122023)

Recursurile inadmisibile sunt vădit neîntemeiate.
Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel nu constituie temei de casare a acesteia.

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: T. Sîrcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Secrieru, A. Pahopol, V. Cotorobai)

09 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursurilor declarate de Varzar Eduard și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,
Curtea Supremă de Justiție, în completul de judecată compus din:
Stela Procopciuc, *Președinte*
Oxana Parfeni,
Ion Munteanu, *Judecători*
constată următoarele:

ÎN FAPT:

1. La 21 iunie 2022, Eduard Varzar a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii Consiliul mun. Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la un proces echitabil prevăzut de art.6§1 din CEDO, a dreptului prevăzut de art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale și a dreptului la neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și a prejudiciului moral cauzat pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În susținerea acțiunii reclamantul a indicat că la 21 iulie 2006 s-a adresat Consiliului mun. Chișinău cu cerere privind acordarea spațiului locativ în temeiul art.38 alin.(1) din Legea cu privire la Procuratură nr.118 din 14 martie 2003, în vigoare la acel moment, potrivit căreia în cazul în care procurorul nu are locuință sau are nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative, autoritatea administrației publice locale este obligată, în termen de cel mult un an de la numirea lui în funcție, să îl asigure cu locuință (apartament sau casă) de serviciu pe perioada de activitate în localitatea respectivă.

3. La 17 august 2006, a recepționat răspunsul nr.V-2301/06, prin care i s-a adus la cunoștință că în fondul locativ de stat nu se atesta spațiu locativ liber și că administrația publică locală este în imposibilitatea executării prevederilor legislației locative în vigoare.

4. La 14 septembrie 2006, s-a adresat cu acțiune în judecată privind obligarea Consiliului mun. Chișinău de a-l asigura cu locuință (apartament sau casă) în raza mun. Chișinău.

5. Prin hotărârea irevocabilă nr.3-2770/07 din 24 decembrie 2007 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 16 aprilie 2008 a Curții

Supreme de Justiție, acțiunea sa a fost admisă și s-a obligat Consiliul mun. Chișinău să-l asigure cu spațiu locativ.

6. La 27 mai 2008, Curtea de Apel Chișinău a expediat Consiliului mun. Chișinău și Oficiului de executare Centru spre executare documentul executoriu nr.3-2770/07 din 24 decembrie 2007.

7. Cu toate acestea, hotărârea definitivă și irevocabilă nr.3-2770/07 din 24 decembrie 2007 a Curții de Apel Chișinău nu a fost executată până în prezent. Drept consecință a fost nevoit să închirieze spațiu locativ pentru sine și familia sa, până în prezent.

8. Totodată, reclamantul a reținut că prin Hotărârea din 26 iulie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, menținută prin decizia din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, rămasă irevocabilă prin încheierea din 08 august 2017 a Curții Supreme de Justiție, s-a constatat încălcarea dreptului său garantat de art.6 CEDO și art.1 din Protocolul nr.1 adițional la CEDO prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 24 decembrie 2007 a Curții de Apel Chișinău, pe perioada *30 mai 2008 – până la 26 iulie 2016* și s-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul dânsului suma de 50000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 264 000 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 24 decembrie 2007 a Curții de Apel Chișinău în perioada *30 mai 2008 – până la 26 iulie 2016*, precum și suma de 5000 de lei cheltuieli de judecată.

9. În pofida faptului enunțat, dreptul său garantat de art.6 CEDO și art.1 din Protocolul nr.1 adițional la CEDO a continuat să fie încălcat și după 26 iulie 2016 ca urmare a neexecutării în termen rezonabil a hotărârii din 24 decembrie 2007 a Curții de Apel Chișinău.

10. De asemenea, reclamantul a menționat că la **** s-a căsătorit cu E.E., iar la ***** s-a născut fiul *****.

11. La 04 ianuarie 2016, a încheiat contract de locațiune cu privire la apartamentul nr.*****, situat în *****, care consta din ***** odăi cu suprafața totală de ***** m.p., inclusiv suprafața locativă de ***** m.p. Potrivit contractului de locațiune din 04 ianuarie 2016, la pct. 3.1, durata locațiunii este de 12 luni, începând cu 01 ianuarie 2016 – până la 31 decembrie 2016, la expirarea acestui termen contractul putând fi prelungit cu acordul părților. Potrivit pct.4.1, chiria lunară aferentă locuinței închiriate este de 4000 de lei. Respectiv, mărimea trimestrială a chiriei constituie 12 000 de lei, iar cea anuală – 48 000 de lei. Potrivit pct.4.2 din contract, plata chiriei se datorează, începând cu încheierea contractului și se achită locatorului lunar către data de 5 a lunii pentru care se efectuează plata.

12. La 30 decembrie 2016, a încheiat un contract nou de locațiune cu privire la același imobil. Potrivit contractului nominalizat, pct.3.1, durata locațiunii este de 6 luni, începând cu 01 ianuarie 2017 – până la 30 iunie 2017, la expirarea acestui termen contractul putând fi prelungit cu acordul părților. Din prevederile pct.4.1 din contract, chiria lunară aferentă locuinței închiriate este de 4000 de lei. Respectiv, mărimea trimestrială a chiriei constituie 12 000 de lei, iar cea semestrială – 24 000 de lei. Plata chiriei se datorează începând cu încheierea contractului și se achită locatorului lunar către data de 5 a lunii pentru care se efectuează plat.

13. La 30 iunie 2017, a fost încheiat un nou contract de locațiune cu privire la același imobil potrivit căruia durata locațiunii este de 6 luni, începând cu 01 iulie 2017 – până la 31 decembrie 2017, la expirarea acestuia termen contractul putând a fi prelungit cu acordul părților. Conform pct.4.1 din contract, chiria lunară aferentă locuinței închiriate este de 4 000 de lei. Respectiv, mărimea trimestrială a chiriei constituie 12 000 de lei, iar cea semestrială – 24 000 de lei. Plata chiriei se datorează începând cu încheierea contractului și se achită locatorului lunar către data de 5 a lunii pentru care se efectuează plata.

14. La *****, s-a născut fiica *****, fiind nevoit să închirieze un apartament mai mare pentru a oferi familiei sale condiții de trai adecvate.

15. La 23 martie 2018, a încheiat un contract de locațiune cu privire la apartamentul nr.*****, situat în *****, care constă din ***** odăi cu suprafața de ***** m.p., inclusiv suprafața locativă de ***** m.p. Potrivit contractului de locațiune din 23 martie 2018, la pct.3.1, durata locațiunii este de 24 de luni, începând cu 01 ianuarie 2018 – până la 31 decembrie 2019, la expirarea acestui termen contractul putând a fi prelungit cu acordul părților. Chiria lunară aferentă locuinței închiriate este de 4500 de lei (pct.4.1). Respectiv, mărimea trimestrială a chiriei constituie 13 500 de lei, iar cea anuală – 54 000 de lei, iar pentru întreaga perioadă de acțiune a prevederilor contractului – 108 000 de lei. Plata chiriei se datorează începând cu încheierea contractului și se achită locatorului lunar către data de 5 a lunii pentru care se efectuează plata (pct.4.2).

16. La 04 februarie 2020, a încheiat un nou contract de locațiune cu privire la același imobil, potrivit căruia durata locațiunii este de 11 luni, începând cu 04 februarie 2020 – până la 03 ianuarie 2021, la expirarea acestui termen contractul putând a fi prelungit cu acordul părților (pct.3.1). Chiria lunară aferentă locuinței închiriate este de 4700 de lei. Respectiv, mărimea chiriei pentru întreaga perioadă de acțiune a prevederilor contractului constituie 51 700 de lei (pct.4.1). Plata chiriei se datorează

începând cu încheierea contractului și se achită locatorului lunar către data de 1 a lunii pentru care se efectuează plata (pct.4.2).

17. La *****, s-a născut fiul *****.

18. La 04 ianuarie 2021, a încheiat un contract nou de locațiune cu privire la același imobil, potrivit căruia durata locațiunii este de 12 luni, începând cu 04 februarie 2021 – până la 03 ianuarie 2022, la expirarea acestui termen contractul putând a fi prelungit cu acordul părților. Chiria lunară aferentă locuinței închiriate este de 5000 de lei (pct.4.1). Respectiv, mărimea chiriei pentru întreaga perioadă de acțiune a prevederilor contractului constituie 60 000 de lei. Plata chiriei se datorează începând cu încheierea contractului și se achită locatorului lunar către data de 10 a lunii pentru care se efectuează plata.

19. La 03 ianuarie 2022, a fost încheiat un nou contract de locuințe cu privire la același imobil, potrivit căruia, durata locațiunii este de 12 luni, începând cu 03 ianuarie 2022 – până la 02 ianuarie 2023, la expirarea acestui termen contractul putând a fi prelungit cu acordul părților (pct.3.1). Chiria lunară aferentă locuinței închiriate este de 5500 de lei (pct.4.1). Respectiv, mărimea chiriei pentru întreaga perioadă de acțiune a prevederilor contractului constituie 66 000 de lei. Plata chiriei se datorează începând cu încheierea contractului și se achită locatorului lunar către data de 10 a lunii pentru care se efectuează plata (pct.4.2).

20. Reclamantul a notat că în perioada 2016 – 2022 s-a adresat de nenumărate ori cu cereri Consiliului mun. Chișinău și executorului judecătoresc Igor Doroftei cu privire la executarea hotărârii din 24 decembrie 2007 a Curții de Apel Chișinău, cu aplicarea sechestrului pe unele bunuri imobile în scopul executării hotărârii, de acces la informații aferente litigiului în cauză pentru a demonstra rea-credința debitorului la executarea hotărârii irevocabile nominalizate, dar nu s-a soldat cu succes, însă de fiecare dată s-a motivat de lipsa de fonduri. Deși, din momentul înregistrării documentului executoriu la oficiul de executare, în Consiliul mun. Chișinău au fost aprobate bugete anuale de 14 ori pentru anii 2009 – 2022. Nu cunoaște din care motive achiziționarea spațiului locativ pentru a i se atribui lui în folosință nu a avut loc, nefiind executată până în prezent hotărârea din 24 decembrie 2007 a Curții de Apel Chișinău, într-un termen atât de îndelungat.

21. Întrucât nu a fost asigurat până în prezent cu spațiu locativ, a fost nevoit să închirieze spațiu locativ pe toată durata neexecutării hotărârii din 24 decembrie 2007 a Curții de Apel Chișinău.

22. Astfel, în ultimii 6 ani de neexecutare a documentului executoriu din 24 decembrie 2007, a fost impus să încheie 7 contracte de

locațiune pentru care au fost achitate următoarele sume: pe contractul de locațiune din 04 ianuarie 2016 pe perioada 01 august 2016 – 31 decembrie 2016 a achitat plata chiriei în sumă totală de 20 000 de lei; pe contractul de locațiune din 30 decembrie 2016 pe perioada 01 ianuarie 2017 – 30 iunie 2017 a achitat plata chiriei în sumă totală de 24 000 de lei; pe contractul de locațiune din 30 iunie 2017 pe perioada 01 iulie 2017 – 31 decembrie 2017 a achitat plata chiriei în sumă totală de 24 000 de lei; pe contractul de locațiune din 23 martie 2018 pe perioada 01 ianuarie 2018 – 31 decembrie 2019 a achitat plata chiriei în sumă totală de 108 000 de lei; pe contractul de locațiune din 04 februarie 2020 pe perioada 04 februarie 2020 – 03 ianuarie 2021 a achitat plata chiriei în sumă totală de 51 700 de lei; pe contractul de locațiune din 04 ianuarie 2021 pe perioada 04 ianuarie 2021 – 03 ianuarie 2022 a achitat plata chiriei în sumă totală de 60 000 de lei și pe contractul de locațiune din 03 ianuarie 2022 pe perioada 03 ianuarie 2022 – până la 02 ianuarie 2023, a achitat plata chiriei în sumă totală de 33 000 de lei.

23. Cele 7 contracte de locațiune au fost efectiv executate până la moment, fapt ce se confirmă prin recipisele de încasare a sumelor anexate la acțiune.

24. Reclamantul apreciază prejudiciul material direct suportat de către el în perioada 01 august 2016 – 31 mai 2016, cauzat pentru neacordarea în folosință a spațiului locativ de către debitorul Consiliul mun. Chișinău, în sumă totală de 320 700 de lei.

25. Consideră că în rezultat suportării prejudiciului material i-a fost încălcat dreptul de proprietate prevăzut de art.1 din Protocolul nr.1 la CEDO.

26. În viziunea lui Eduard Varzar pentru neexecutarea hotărârii din 24 decembrie 2007 a Curții de Apel Chișinău a fost nevoit să suporte din sursele proprii sume bănești pentru achitarea chiriei spațiului locativ. Sumele achitate au diminuat considerabil bugetul familiei, precum și prejudiciat de devalorizarea banilor ca urmare a inflației.

27. Conform jurisprudenței CEDO, devalorizarea banilor ca urmare a inflației constituie un prejudiciu material (*cauza Clionov v. Moldova, nr.13229/04 din 09.10.2007, §§23-25*).

28. Pierderile suferite din cauza inflației sunt reflectate conform informației cu privire la rata inflației generate de Calculatorul indicelui prețurilor de consum, disponibil pe pagina web a Biroului Național de Statistică.

29. Astfel, prejudiciul suportat prin deprecierea sumei plății de chirie în mărime de 320700 de lei, ca rezultat al inflației din perioada 01 septembrie 2016 – 30 aprilie 2022, constituie 109 417,70 de lei.

30. Respectiv, în rezultatul deprecierei bunurilor sale (mijloacele financiare în mărime de 320700 de lei) a fost încălcat dreptul de proprietate prevăzut de art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

31. Reclamantul deduce că suma prejudiciului material pentru perioada *01 august 2016 – 31 mai 2022*, constituie în total 430 117,70 de lei (320 700 de lei + 109 417,70 de lei).

32. De asemenea, neexecutarea continuă a hotărârii irevocabile și definitive nr.3-2770/07 din 24 decembrie 2007 a Curții de Apel Chișinău i-a cauzat și un prejudiciu moral, materializat prin suferințe psihice cauzate de refuzul Consiliul mun. Chișinău de a-i acorda spațiu locativ; locuirea pe parcursul a peste 9 ani, inclusiv din 2011, împreună cu soția și din 2012 cu copii minori în locuințe închiriate; pregătirea, întocmirea și adresarea a diferitor plângeri, cereri, demersuri către diferite instituții, autorități, executorul judecătoresc, CMC, instanțe de judecată etc., ca rezultat al neexecutării unei hotărâri definitive și irevocabile și expedierii unor răspunsuri formale de către CMC privind imposibilitatea executării hotărârii. Întocmirea acestora a necesitat pierderi de efort și a timpului util (de odihnă) la studierea actelor legislative ce reglementează raporturile juridice apărute, la întocmirea cererilor; necesitatea permanentă de a se pregăti pentru participare la ședințele de judecată întru soluționarea litigiului respectiv și pierderea timpului personal destinat odihnei și familiei pentru pregătirea la ședințele de judecată respectivă; pierderea timpului de muncă pentru participarea în cadrul ședințelor de judecată, astfel, încât volumul de muncă curent de la serviciu urma a fi executat în afara orelor de serviciu, adică din contul timpului de odihnă; respingerea formală și contestarea în instanța de judecată a tuturor cererilor depuse de către el întru executarea hotărârii din 24 decembrie 2007; crearea unor impedimente și motive artificiale întru neexecutarea hotărârii în pofida existenței posibilității de a o executa. Or, potrivit Hotărârii Guvernului nr.1148 din 04 noiembrie 2005 cu privire la programul social-economic cu destinație specială în domeniul construcției de locuințe (cu modificările și completările ulterioare), în scopul instituirii rezervei de apartamente pentru asigurarea cu locuințe a persoanelor afectate de calamitățile naturale, precum și a păturilor socialmente-vulnerabile, beneficiarii caselor de locuit, au transmis administrației publice locale la momentul dării în exploatare 10% din apartamente. Însă, în pofida transmiterii a acestor apartamente, familiei Varzar nu i s-a pus la dispoziție unul din aceste apartamente; frustrarea condiționată de statutul său (procuror), care activând în organele Procuraturii, ce reprezintă o instituție

autonomă în cadrul autorității judecătorești, care, în limitele atribuțiilor și competenței, apără interesele generale ale societății, ordine de drept, drepturile și libertățile cetățenilor, conduce și exercită urmărirea penală, reprezintă învinuirea în instanțele de judecată, în condițiile legii, este în imposibilitate de a dobândi și de a-și exercita drepturile civile, cât și de necesitatea de a recurge la soluționarea litigiului pe care judiciară; frica de o eventuală persecuție din partea statului pentru acționarea acestuia la CEDO privind violarea unor drepturi prevăzute de CEDO, având în vedere faptul că activează într-o autoritate publică; lipsirea lui, cât și a familiei sale de posibilitatea de a petrece împreună importante momente din viața de familie, datorată necesității de a întreprinde un șir de măsuri în vederea executării hotărârii judecătorești de acordare a spațiului locativ.

33. Referitor la mărimea prejudiciului moral, reclamantul a subliniat că Legea nr.87 din 21 aprilie 2011 nu stabilește anumite limite, pe când jurisprudența CEDO în cazurile de neexecutare, constată că mărimea acesteia este aproximativ de 600 de Euro pentru 12 luni de întârziere și câte 300 de Euro pentru fiecare perioadă următoare de 6 luni de întârziere. Întrucât miza procesului și executarea hotărârii din 24 decembrie 2007 a fost una mare pentru reclamant și familia sa, timp de 9 ani de neexecutare continuă, a dat dovadă de bună-credință și de un comportament activ, îndreptat spre realizarea dreptului său la un trai decent.

34. Reclamantul apreciază mărimea prejudiciului moral cauzat ca rezultat al încălcării dreptului său garantat de art.6§1 CEDO în mărime totală de 7600 de Euro, reieșind din următorul calcul: pentru perioada 01 august 2016 – 31 decembrie 2017, inclusiv în mărime a câte 1200 de Euro pentru fiecare an de întârziere a executării, în total echivalentul a 1700 de Euro; pentru perioada 01 ianuarie 2018 (când în familia sa apăruse al doilea copil minor *****) – 30 aprilie 2020 în mărime de 1500 de Euro pentru fiecare an de întârziere a executării, în total echivalentul sumei de 2000 de Euro; pentru perioada 01 mai 2020 (când în familia sa s-a născut al treilea copil *****) – 30 iunie 2022 în mărime a câte 1800 de Euro pentru fiecare an de întârziere a executării, în total echivalentul a 3900 de Euro.

35. Astfel, pentru întreaga perioadă de întârziere a executării de după 26 iulie 2016, adică de la *01 august 2016 – până la 30 iunie 2022*, suma prejudiciului moral constituie echivalentul sumei de 7600 de Euro.

36. Reclamantul a remarcat că pentru întreaga perioadă de întârziere a executării de după 26 iulie 2016, prejudiciul moral cauzat ca rezultat al încălcării dreptului garantat de art.1 din Protocolul nr.1 adițional la CEDO a fost apreciat ca fiind echivalent cu mărimea prejudiciului moral

pentru încălcarea art.6§1 CEDO, respectiv suma prejudiciului moral constituie echivalentul a 7450 de Euro.

37. În contextul enunțat, Varzar Eduard a solicitat admiterea acțiunii în sensul formulat și constatarea faptului încălcării dreptului la un proces echitabil prevăzut de art.6§1 din CEDO, dreptului prevăzut de art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale și a dreptului la neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești; încasarea sumei de 320 700 de lei cu titlu de prejudiciu material suportat în perioada 27.07.2016 – 31.05.2022, pentru achitarea plăților chiriei ca rezultat al neacordării în folosință a spațiului locativ de către debitorul Consiliul mun. Chișinău; încasarea sumei de 109417,70 de lei cu titlu de prejudiciu material suportat ca rezultat al deprecierei în perioada 27 iulie 2016 – 30 aprilie 2022 a valorii plăților de chirie realizate în mărime de 309 700 de lei; încasarea echivalentului sumei de 7600 de Euro în monedă națională la data încasării cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea în perioada 27.07.2016 – 30.06.2022 în procedura de executare nr.3-2770/07 a dreptului său la un proces echitabil prevăzut la art.6§1 al CEDO și a dreptului său în calitate de creditor la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu, prevăzut la art.70 alin.(1) din Codul de executare; încasarea echivalentului sumei de 7600 de Euro în moneda națională la data încasării cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea în perioada 27.07.2016 – 30.06.2022 în procedura de executare nr.3-2770/07 a dreptului său prevăzut de art.1 din Protocolul nr.1 la CEDO, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

38. Pe parcursul examinării cauzei, și anume la 07 septembrie 2022, Varzar Eduard a depus cerere de majorarea a cuantumului pretențiilor din acțiune, solicitând constatarea faptului încălcării în perioada 27.07.2016 – 30.09.2022 a dreptului la un proces echitabil prevăzut de art.6§1 din CEDO, a dreptului prevăzut de art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană și a dreptului la neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești; încasarea sumei de 337200 de lei cu titlu de prejudiciu material suportat în perioada 27.07.2016 – 31.09.2022, pentru achitarea plăților chiriei ca rezultat al neacordării în folosință a spațiului locativ de către debitorul Consiliul mun. Chișinău; încasarea sumei de 133976,10 de lei cu titlu de prejudiciu material suportat ca rezultat al deprecierei în perioada 27.07.2016 – 30.07.2022 a valorii plăților de chirie realizate în mărime de 326 200 de lei; încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiu său a echivalentul sumei de 8050 de Euro în monedă națională la data încasării cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea în perioada 27.07.2016 –

30.06.2022 în procedura de executare nr.3-2770/07 a dreptului său la un proces echitabil prevăzut la art.6§1 al CEDO și a dreptului său în calitate de creditor la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu, prevăzut la art.70 alin.(1) din Codul de executare; încasarea echivalentul sumei de 8050 de Euro în moneda națională la data încasării cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea în perioada 27.07.2016 – 30.06.2022 în procedura de executare nr.3-2770/07 a dreptului său prevăzut de art.1 din Protocolul nr.1 la CEDO, precum și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.188-190, 210, vol.I).

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE:

39. Prin hotărârea din 28 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de Varzar Eduard. S-a constatat încălcarea pentru perioada *27 iulie 2016 – 30 septembrie 2022* a dreptului lui Eduard Varzar la un proces echitabil garantat de art.6 CEDO și a dreptului la proprietate prevăzut la art.1 din Protocolul nr.1 la CEDO pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2007. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Varzar Eduard suma de 50000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, 337200 de lei cu titlu de prejudiciu material și 280 lei cheltuieli de judecată. În rest, acțiunea depusă de Varzar Eduard, a fost respinsă ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL:

40. La 26 decembrie 2022, Varzar Eduard a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 06 martie 2023, întru executarea încheierii din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea respingerii încasării prejudiciului material rezultat din deprecierea valorii plăților de chirie și admiterea parțială a încasării pretențiilor morale, cu emiterea unei hotărâri noi în această parte, prin care să fie admise integrale pretențiile sale, după cum urmează: încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a sumei de 133976,10 lei cu titlu de prejudiciu material suportat ca rezultat al deprecierei pentru perioada *27.07.2016 – 31.07.2022* a valorii plăților de chirie realizate în mărime de 326 200 de lei; încasarea din bugetul de stat în beneficiul său a echivalentului sumei de 8050 de Euro în monedă

națională la data încasării cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea pentru perioada 27.07.2016 – 30.09.2022 în procedura de executare nr.3-2770/07 a dreptului său la un proces echitabil prevăzut de art.6§1 din CEDO și a dreptului său în calitate de creditor la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu prevăzut de art.70 alin.(1) din Codul de executare; încasarea din bugetul de stat în beneficiul său a echivalentului sumei de 8050 de Euro în monedă națională la data încasării cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea în perioada 27.07.2016 – 30.09.2022 în procedura de executare nr.3-2770/07 a dreptului său la proprietate garantat de art.1 din Protocolul nr. 1 la CEDO, în rest, de menținut hotărârea primei instanțe (f.d.2, 36, vol.II).

41. La 27 decembrie 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 03 martie 2023, întru executarea încheierii din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii depuse de Varzar Eduard (f.d.4, 28, vol.II),

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL:

42. Prin decizia din 21 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de Varzar Eduard și Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

43. Fiind învestite cu judecarea prezentei cauze, atât prima instanță, cât și instanța de apel au motivat soluțiile prin faptul că din probatoriul administrat s-a constatat că prin hotărârea din 24 decembrie 2007 a Curții de Apel Chișinău s-a obligat Consiliul mun. Chișinău să acorde lui Varzar Eduard spațiu locativ în conformitate cu normele stabilite de lege. Ulterior, Curtea de Apel Chișinău prin scrisoarea din 27 mai 2008 a expediat pentru executare în adresa Consiliului mun. Chișinău și Oficiului de Executare Centru, actul nominalizat.

44. Instanțele de judecată au reținut că prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 iulie 2016 s-a admis parțial acțiunea depusă de Varzar Eduard împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, Consiliul mun. Chișinău cu privire la constatarea violării drepturilor prevăzute de art. 6 din CEDO și art. 1 Protocolul Adițional la CEDO, încălcării dreptului la un proces echitabil prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,

repararea prejudiciului moral și material suportat în legătură cu neexecutarea hotărârii judecătorești, încasarea cheltuielilor de judecată; s-au constatat încălcate drepturile lui Varzar Eduard garantate de art. 6 CEDO și art. 1 Protocolul la CEDO, cauzate prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr.3-2770/07 din 24 decembrie 2007 pentru perioada *30 mai 2008 - până la 26 iulie 2016*; s-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Varzar Eduard suma de 50000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 264000 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr.3-2770/07 din 24 decembrie 2007 în perioada *30 mai 2008 - până la 26 iulie 2016*, precum și suma de 5000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2017, s-au respins apelurile depuse de Varzar Eduard și Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea din 26 iulie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 02 august 2017 au fost considerat inadmisibile recursurile declarate de Varzar Eduard și de Ministerul Justiției.

45. Instanțele de judecată au menționat că în prezenta cauză Varzar Eduard solicită constatarea încălcării dreptului său la neexecutarea continuă a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr.3-2770/07 din 24 decembrie 2007 și repararea prejudiciului material și moral cauzat prin această neexecutare.

46. În speță, perioada neexecutării a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr.3-2770/07 din 24 decembrie 2007, pentru care se pretinde repararea prejudiciului cauzat, constituie întinderea în timp între *27 iulie 2016 (data imediat următoare a pronunțării hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 iulie 2016) și data indicată de reclamant în cererea de chemare în judecată - 30 septembrie 2022*, drept urmare perioada de neexecutare a hotărârii judecătorești privind alocarea spațiului locativ a lui Varzar Eduard constituie **6 ani și 2 luni**.

47. Instanțele de judecată au notat că în vederea executării documentului executoriu, la caz, hotărârea Curții de Apel Chișinău nr.3-2770/07 din 24 decembrie 2007, executorul judecătoresc a întreprins un șir de acțiuni, printre care, aplicarea sechestrului pe anumite bunuri imobile, au fost adresate mai multe demersuri în adresa pârâtului, fiind somat pentru executarea documentului executoriu. Pârâtul s-a adresat Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Justiției, Ministerului Economiei și Infrastructurii, cu toate acestea, însă, documentul executoriu a rămas neexecutat. Pe lângă acestea, reclamantul Varzar Eduard nu a contribuit în

niciun fel la tergiversarea procedurilor de executare. Reclamantul a înaintat demers către Consiliul mun. Chișinău privind eliberarea ordinului de repartiție pentru domiciliere în **** din str. ****, însă a fost informat că asupra acestui apartament sunt aplicate mai multe interdicții, fapt ce face imposibilă eliberarea ordinului de repartiție. Pe numele reclamantului Varzar Eduard și a soției sale E.E. nu sunt înregistrate cu drept de proprietate bunuri imobile dotate cu spațiu locativ.

48. Instanțele de judecată au reținut relevant comportamentul autorităților, în special al Consiliului mun. Chișinău, în executarea hotărârii judecătorești de alocare a spațiului locativ reclamantului, precum a fost perioada între 05 septembrie 2016, când acesta a semnalat o problemă la eliberarea bonului de repartiție asupra apartamentului nr.**** din strada **** și 26 iulie 2018, când tot Consiliul mun. Chișinău s-a obligat să execute documentul executoriu, odată cu identificarea spațiului locativ.

49. Cu toate acestea, prin răspunsurile oferite la 03 mai 2019, 10 iunie 2021 și 06 iunie 2022, Consiliul mun. Chișinău a informat reclamantul Varzar Eduard că este în imposibilitate de a executa hotărârea judecătorească privind alocarea spațiului locativ din lipsa fondului spațiului locativ și a mijloacelor financiare.

50. Între timp, executorul judecătoresc Doroftei Igor în perioada de referință a somat de mai multe ori Consiliul mun. Chișinău în vederea executării hotărârii judecătorești, aplicând diverse măsuri de asigurare a executării. În acest context se constată că, autoritățile nu au întreprins acțiuni suficiente pentru a asigura executarea hotărârii judecătorești privind alocarea spațiului locativ într-un termen rezonabil.

51. În partea ce ține de importanța cauzei (miza) pentru reclamant, instanțele de judecată ierarhic inferioare au subliniat că procedurile de neexecutare a hotărârii judecătorești privind alocare spațiului locativ s-a referit la o chestiune extrem de importantă pentru reclamant, și anume, asigurarea lui Varzar Eduard și a familiei sale cu spațiu locativ. Importanța deosebită a litigiului pentru reclamant este dreptul recunoscut la un trai decent prin acordarea unui spațiu locativ atât reclamantului, cât și membrilor familiei acestuia.

52. Reieșind din faptul că durata totală de neexecutare a hotărârii judecătorești este de *6 ani și 2 luni*, aceasta constituie o încălcare a dreptului reclamantului Varzar Eduard la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și prezintă o violare a dreptului subiectiv al acestuia garantat de art. 6 CEDO.

53. Instanțele de judecată au precizat că Varzar Eduard pretinde că din cauza neexecutării hotărârii judecătorești privind alocarea spațiului locativ nu a putut beneficia de bunurile sale și, prin urmare dreptul acestuia la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr.1 la CEDO, a fost încălcat.

54. Cu toate acestea, reclamantul până în prezent nu a putut să obțină executarea hotărârii, în pofida faptului că a întreprins un șir de acțiuni în acest sens.

55. În ordinea expusă, instanțele de judecată au conchis că imposibilitatea reclamantului de a obține executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2007 constituie o ingerință în dreptul acestuia la respectarea bunurilor sale după cum prevede primul paragraf al art.1 al Protocolului nr.1 la Convenție.

56. La caz, în baza contractului de locațiune din 04 ianuarie 2016, Varzar Eduard a închiriat apartamentul nr.*****, situat în *****, pentru perioada 05 ianuarie 2016 - până la 31 decembrie 2016, pentru care a achitat suma de 20000 de lei, fapt confirmat în baza recapiselor anexate la dosar.

57. În baza contractului de locațiune din 30 decembrie 2016, Varzar Eduard a închiriat apartamentul nr.*****, situat în *****, pentru perioada 01 ianuarie 2017 - până la 30 iunie 2017, pentru care a achitat suma de 24000 de lei, fapt confirmat în baza recapiselor. În baza contractului de locațiune din 30 iunie 2017, Varzar Eduard a închiriat apartamentul nr.*****, situat în *****, pentru perioada 01 iulie 2017 - până la 31 decembrie 2017, pentru care a achitat suma de 24000 lei, fapt confirmat în baza recapiselor. În baza contractului de locațiune din 23 martie 2018, Varzar Eduard a închiriat apartamentul nr.*****, situat în *****, pentru perioada 01 ianuarie 2018 - până la 31 decembrie 2019, pentru care a achitat suma de 108000 lei, fapt confirmat prin recipisele anexate la dosar. În baza contractului de locațiune din 04 februarie 2020, a închiriat apartamentul nr.*****, situat în *****, pentru perioada 04 februarie 2020 - până la 03 ianuarie 2021, pentru care a achitat suma de 51700 de lei, fapt confirmat în baza recapiselor. În baza contractului de locațiune din 04 ianuarie 2021 a închiriat apartamentul nr.*****, situat în *****, pentru perioada 04 ianuarie 2021 - până la 03 ianuarie 2022, pentru care a achitat suma de 60000 de lei, fapt confirmat în baza recapiselor. În baza contractului de locațiune din 03 ianuarie 2022, a închiriat apartamentul nr.*****, situat în *****, pentru perioada 03 ianuarie 2022 - până în luna septembrie 2022, inclusiv, pentru ce a achitat suma de 49500 de lei, fapt confirmat prin recipise. Pornind de la faptul că, datorită neexecutării

deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2007, în perioada 27 iulie 2016 - până la 30 septembrie 2022, perioadă în care instanța de judecată a constatat o încălcare a dreptului reclamantului Varzar Eduard la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și prezintă o violare a dreptului subiectiv al acestuia, garantat de art.6 CEDO și art.1 al Protocolului nr.1 la CEDO, reclamantul a fost nevoit să închirieze spațiu de locuit și pe cale de consecință, să suporte anumite cheltuieli pentru plata chiriei. În acest sens, cheltuielile respective nu ar fi survenit dacă documentul executoriu ar fi fost executat în termen. Drept urmare, instanța de apel a apreciat ca fiind justă încasarea din contul bugetului de stat a sumei de 337200 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat, ceea ce constituie plata pentru închirierea spațiului locativ suportat de reclamant.

58. Totodată, instanța de apel a remarcat că prima instanță corect a stabilit că echivalentul sumei totale de 16100 de Euro în monedă națională solicitată de reclamant cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea dreptului de executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și dreptului la proprietate prevăzut la art.1 al Protocolului nr.1 la CEDO, este excesivă ca mărime și disproporțională principiilor compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral. Drept urmare, în perioada neexecutării hotărârii judecătorești privind alocarea spațiului locativ, reclamantului i-a fost cauzat un anumit stres și frustrare ca rezultat al neexecutării hotărârii, totodată având un impact asupra imaginii acestuia, deoarece deține funcția de procuror, i-au consumat timp și emoții și au condiționat stările specificate de Varzar Eduard în cererea de chemare în judecată. La fel, prima instanță just a stabilit quantumul prejudiciului moral în mărime de 50000 de lei, care poate fi considerat ca o compensare ce ar aduce satisfacție echitabilă reclamantului.

59. Or, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelanți, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament juridic valabil circumstanțelor speței. Afară de aceasta, Eduard Varzar și Ministerul Justiției în calitate de apelanți, utilizând calea de atac, nu au prezentat în apel probe incontestabile, pe care nu au avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS:

60. La 22 noiembrie 2023, Varzar Eduard a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea integrală a deciziei din 21 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și parțial a hotărârii 28 noiembrie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii încasării prejudiciului material rezultat din deprecierea valorii plăților de chirie și admiterea parțială a încasării pretențiilor morale, cu emiterea unei hotărâri noi în această parte, prin care să fie admise integral pretențiile sale, după cum urmează: încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a sumei de 133976,10 lei cu titlu de prejudiciu material suportat ca rezultat al deprecierei în perioada 27.07.2016 – 31.07.2022 a valorii plăților de chirie realizate în mărime de 326 200 de lei; încasarea din bugetul de stat în beneficiul său a echivalentului sumei de 8050 de Euro în monedă națională la data încasării cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea în perioada 27.07.2016 – 30.09.2022 în procedura de executare nr.3-2770/07 a dreptului său la un proces echitabil prevăzut de art.6§1 din CEDO și a dreptului în calitate de creditor la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu prevăzut de art.70 alin.(1) din Codul de executare; încasarea din bugetul de stat în beneficiul său a echivalentului sumei de 8050 de Euro în monedă națională la data încasării cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea în perioada 27.07.2016 – 30.09.2022 în procedura de executare nr.3-2770/07 a dreptului său la proprietate garanta de art.1 din Protocolul nr.1 la CEDO; în rest, de menținut hotărârea primei instanțe (f.d.84, vol.II).

61. La 01 decembrie 2023, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea integrală deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii depuse de Varzar Eduard.

62. La 16 aprilie 2025, Ministerul Justiției a depus supliment la recurs, cu trimitere la art.432 alin.(1) lit.b) CPC, invocând că prin admiterea recursului se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție.

SOLICITĂRILE RECURENȚILOR:

63. În susținerea recursului, cu trimitere la prevederile art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, Eduard Varzar a invocat că instanța de apel superficial a soluționat litigiul, decizia fiind arbitrară, bazată în mod determinat pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor.

64. Recurentul a reținut că dreptul la un proces echitabil garantat de art.6§1 CEDO, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Or, instanța de

apel în motivarea deciziei a omis să dea apreciere argumentelor sale cu privire la necesitatea încasarea prejudiciului material cauzat de efectul inflației, dar și cu referire la quantumul prejudiciului moral pretins, limitându-se doar asupra faptul că prima instanță a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, constatând și elucidând pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei.

65. Consideră că instanța de apel în lipsa unei aprecieri rezonabile a probelor invocate a omis să se expună în privința tuturor motivelor reiterate în apel de către el fără să-i acorda posibilitatea de a cunoaște dacă mijloacele sale de apărare au fost neglijate sau respinse.

66. În susținerea recursului Ministerul Justiției a reiterat prevederile art.432 alin.(1) lit.b) și e) din Codul de procedură civilă, invocând că instanța de apel nu a motivat decizia, enumerând doar circumstanțele de fapt și de drept invocate de Varzar Eduard, fără a argumenta soluția judecătorească.

67. Instanța de apel nu a ținut cont de faptul că pe parcursul derulării procedurii de executare se confirmă că Eduard Varzar în mod direct a aprobat tacit toate acțiunile întreprinse de către autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, ca ulterior, să înainteze conform Legii nr.87/2011.

68. Executorul judecătoresc a reacționat imediat la toate cererile lui Eduard Varzar, respectiv nu-i poate fi imputată executorului tergiversarea executării a hotărârii judecătorești.

69. Toate măsurile operative de executare este precedată nemijlocit de întreprinderea unor măsuri și din partea creditorului, întrucât rolul creditorului în cadrul procedurii de executare nu se rezumă numai de a înainta documentul executoriu spre executare silită și de a solicita urgentarea executării, dar în conformitate cu art.44 alin.(5) din Codul de executare, mai este și în a acorda executorului judecătoresc sprijin efectiv pentru aducerea la îndeplinire a executării silite, punându-i la dispoziție și mijloacele necesare în acest scop.

70. Unul din factorii care a afectat procedura de executare a hotărârii judecătorești din speța principală ține în mod direct și de comportamentul părților, în persoana intimatului și a debitorului la procedura de executare.

71. Autoritatea responsabilă de executarea documentului executoriu a întreprins toate măsurile în acest sens.

72. Varzar Eduard, invocând art.6 CEDO, nu a confirmat existența culpabilității organelor de executare în procesul de executare a hotărârii judecătorești irevocabile.

73. Legea nr.87/2011 nu acordă dreptul în mod automat la repararea prejudiciului moral, or, în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege.

74. Evaluarea mărimii despăgubirilor trebuie să ofere o satisfacție echitabilă, dar fără să sărăcească în mod nejustificat pârâtul.

75. Instanțele de judecată la aprecierea acordării prejudiciului moral nu au luat în considerare prevederile art.5 din Legea nr.87/2011, or, simpla constatare deja în sine constituie o satisfacție echitabilă pentru prejudiciu moral.

76. Sarcina probării prejudiciului moral se apreciază individual pentru fiecare caz, ținându-se cont de argumentele ambelor părți și excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate.

77. În recursul suplimentar, Ministerul Justiției a reținut că urmare a cererii creditorului Eduard Varzar din 12 decembrie 2024, a fost emisă încheierea executorului judecătoresc Igor Doroftei din 23 ianuarie 2025 privind încetarea procedurii de executare nr. *****. Din conținutul încheierii respective reiese că prin decizia din 04 septembrie 2024 a Consiliului mun. Chișinău s-a decis eliberarea ordinului de repartitie, respectiv prin ordinul nr.***** din 01 octombrie 2024, ap.***** din *****, a fost repartizat familiei Varzar Eduard, obligația debitorului fiind stinsă.

78. Prin urmare, cererea lui Varzar Eduard de acordare a unor despăgubiri suplimentare în condițiile în care obligația principală a fost stinsă nu are temei legal, aceasta fiind fundamentată într-o circumstanță de neexecutare continuă, ceea ce la caz nu se mai atestă în prezent. Procedura de executare nu mai este activă, iar instanța de recurs trebuie să țină cont de aceste împrejurări întru realizarea unei evaluări proporționale a circumstanțelor cauzei.

79. Având în vedere că obligația debitorului a fost stinsă prin repartitia bunului imobil este evident că suma inițială acordată nu mai reflectă întreaga valoare a prejudiciului invocat de creditor, iar ajustarea acesteia este necesară pentru a respecta principiul proporționalității.

80. Curtea Europeană a învederat că executarea unei hotărâri definitive pronunțate de o instanță judecătorească trebuie privită ca o parte integrantă a procesului în sensul art.6 CEDO.

81. În contextul cererii de chemare în judecată, având în vedere finalizarea procedurii de executare, există temeuri în favoarea respingerii acesteia. Or, executarea efectivă a hotărârii judecătorești poate anula necesitatea continuării oricărei acțiuni atât timp cât scopul procesului – încasarea unei sume de bani sau îndeplinirea unei obligații – a fost realizată.

82. Dificultatea întâmpinată de autoritățile naționale în asigurarea unui spațiu locativ pentru debitor nu este o acțiune abuzivă, ci o consecință a unor condiții obiective cum ar fi constrângerile legate de lipsa locuințelor și implicit interdicții specifice apartamentului identificat. Autoritățile competente a întreprins toate măsurile necesare pentru a asigura îndeplinirea obligației, însă nu a putu oferi un spațiu locativ din cauza lipsei acestuia, prin urmare nu poate fi considerată o încălcare a dreptului de a beneficia de o hotărâre judecătorească executată în termen rezonabil.

83. Respectiv, în anumite circumstanțe statul nu poate fi găsit responsabil pentru neexecutarea hotărârii judecătorești dacă este stabilit faptul că au fost întreprinse toate măsurile rezonabile în această privință.

84. Realizând o apreciere prin cumul a criteriilor în dependență de care se apreciază rezonabilitatea termenului rezonabil, iar în cazul în care instanța opinează asupra necesității acordării în speță a prejudiciului, se concluzionează că o constatarea a încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești reprezintă în sine o satisfacție echitabilă.

85. La *02 ianuarie 2024*, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Varzar Eduard, Ministerului Justiției, Consiliului mun. Chișinău și executorului judecătoresc Igor Doroftei copia recursurilor declarate de Varzar Eduard și Ministerul Justiției, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor, comunicate ultimilor la 11.01.2024 și respectiv la 16.01.2024 (f.d.102-104, 105-108, vol.II).

86. La *13 mai 2025*, prin intermediul poștei electronice, Varzar Eduard a depus referință, invocând că în baza principiului disponibilității prevăzut la art.4 din Codul de executare, creditorul dispune de dreptul de a cere executarea silită a documentelor executorii, precum și de a renunța la executarea începută sau de a amâna pornirea ei în limitele prescripției dreptului stabilit.

87. Instanța de apel la emiterea deciziei din 21 septembrie 2023 nu a ținut cont de cerința fundamentală față de despăgubirea prejudiciului moral, care constă în faptul că la determinarea despăgubirilor care acordă o satisfacție echitabilă părții în proces obligatori se vor lua în considerare toate circumstanțele relevante ale cauzei.

88. Instanța de apel în ce privește capătul de cerere privind acordarea prejudiciului moral a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și nu a ținut cont de circumstanțele de drept invocate de Ministerul Justiției și anume, art.5 din Legea nr.87/2011 care statuează că, la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată poate decide că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

89. Sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului, la caz, a dânsului, și se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerare în mod obligatoriu argumentele ambelor părți în proces, excluzându-se pretențiile vădit exagerate.

90. În perioada 2016 – 2022 a depus toată diligența în scopul executării hotărârii din 24 decembrie 2007, s-a conformat cerințelor executorului judecătoresc și solicitărilor debitorului Consiliul mun. Chișinău de a prezenta un șir de acte întru executarea hotărârii. Mai mult, a fost nevoit să se adreseze și cu acțiuni în justiție pentru a fi obligate autoritățile să-i elibereze ordin de repartitie, însă până la momentul depunerii acțiunii în judecată, eforturile sale au rămas fără rezultat. Lipsa de colaborare și rea-credința Consiliului mun. Chișinău reprezintă un argument în plus de neexecutare timp de 14 ani, în particular de 6 ani, începând cu 27.07.2016 – 30.09.2022, a hotărârii din 24.12.2007, este unul nerezonabil.

91. Este eronată alegația Ministerului Justiției precum că nu s-a confirmat existența culpabilității organelor de executare în procesul de executare a hotărârii judecătorești, deoarece vine în contradicție cu art.2 alin.(3) din Legea nr.87/2011 potrivit căruia, prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare. Nici art.4 alin.(1) din aceeași lege, nu pune în sarcina reclamantului obligația de a dovedi culpabilitatea executorului judecătoresc.

92. Cu referire la argumentul lipsei prejudiciului moral, intimatul o consideră eronată în situația în care simpla constatare a încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nu ar fi de natură să reprezinte în sine o satisfacție echitabilă.

93. Recunoașterea încălcării a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești care are loc în interiorul termenului procedurii de executare nu poate fi condiționată de încheierea procedurii de executare. O astfel de abordare contravine scopului Legii nr.87/2011 definit la art.1 potrivit căruia, Scopul prezentei legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Aplicarea și interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

94. Cu atât mai mult că, în cererea de recurs inițială din 01.12.2023, cât și în cea suplimentară din 16 aprilie 2025, Ministerul Justiției nu a contestat existența prejudiciului material și mărimea acestuia, din care motiv instanța de recurs nu poate înrăutăți situația reclamantului în această parte.

95. Din considerentele menționate, Varzar Eduard a solicitat să fie considerat inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției va fiind vădit neîntemeiat.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ:

96. Articolul 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. (2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

97. Prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare de la 01 septembrie 2023.

98. Potrivit art.XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

99. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

100. În conjunctura enunțată, și având în vedere că, recursul declarat de Varzar Eduard a fost depus la *22 noiembrie 2023*, iar recursul declarat de Ministerul Justiției a fost depus la *01 decembrie 2023*, adică după intrarea în vigoare a modificărilor operate în Codul de procedură civilă, acestea vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

101. Articolul 432 alin.(1) și (2) din Codului de procedură civilă (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023) statuează că:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

102. Articolul 433 alin.(1) lit.f) din Codul de procedură civilă statuează că:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: **f) recursul este vădit neîntemeiat.**”

103. Articolul 440 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă indică că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. (2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI DE RECURS:

104. Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la *21 septembrie 2023*, în ședință publică.

105. Din actele cauzei rezultă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost expediată la *06 noiembrie 2023*, la adresa electronică a lui

Eduard Varzar și a Ministerului Justiției, fapt ce se confirmă prin scrisoarea anexată la dosar (f.d.80, vol.II).

106. Astfel, recursurile declarate la *22 noiembrie 2023* de către Eduard Varzar, și la *01 decembrie 2023* de către Ministerul Justiției, sunt considerate ca fiind depuse în interiorul termenului legal prevăzut de art.434 CPC.

107. Se reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 din Codul de procedură civilă.

108. Din analiza recursurilor depuse de Eduard Varzar și Ministerul Justiției rezultă că drept temei de declararea a recursurilor s-a invocat în special prevederile *art.432 alin.(1) lit.e* din Codul de procedură civilă, adică hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe *aprecierea vădit nerezonabilă a probelor*, iar în cererea de recurs suplimentară Ministerul Justiției a mai invocat temeiul de drept prevăzut la *lit.b) alin.(1) al art.432 CPC*, ce presupune că, prin admiterea recursului se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție.

109. Cu referire la temeiul de drept prevăzut la *art.432 alin.(1) lit.b)* din Codul de procedură civilă, invocat de Ministerul Justiției, care presupune că un recurs este admisibil dacă se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție, Completul de judecată remarcă că din recurs nu rezultă în mod clar de ce ar fi necesară schimbarea și/sau consolidarea jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. De asemenea nu se menționează nicio decizie sau un alt act de dispoziție judecătorească al Curții Supreme de Justiție care ar da o altă interpretare aplicabilității a prevederilor Legii nr.87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în astfel de categorii de litigii sau a altor aspecte de drept invocate în recurs, nefiind constatate nici de instanța de recurs, prin urmare în latura dată recursul Ministerul Justiției, este unul vădit neîntemeiat.

110. Completul de judecată, analizând practica judiciară, nu a stabilit că hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel ar fi contrare jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție sau că urmează să fie modificată sau consolidată practica judiciară a instanței supreme de justiție.

111. Cu atât mai mult, aplicarea acestui temei de recurs ține nemijlocit doar de discreția Curții Supreme de Justiție de a-și extinde, uniformiza sau schimba jurisprudența. Or, pentru ca acest argument să fie invocat în mod temeinic, recursul trebuie să confirme lipsa jurisprudenței

Curții Supreme cu privire la problemele de drept invocate în recurs, existența unei jurisprudențe contradictorii cu privire la aceste aspecte, fie modificarea circumstanțelor sociale sau juridice care să justifice necesitatea schimbării practicii uniforme a Curții Supreme de Justiție. Niciuna dintre aceste situații nu este invocată în recurs. Prin urmare, și în acest aspect acesta este vădit neîntemeiat recursul Ministerului Justiției.

112. Cu referire la invocarea temeiului de recurs prevăzut la *art.432 alin.(1) lit.e)* din Codul de procedură civilă, ambii recurenți susțin că atât decizia instanței de apel, cât și hotărârea primei instanțe, sunt arbitrare, bazate în mod determinant pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor din dosar.

113. Curtea Supremă de Justiție menționează că în sensul prevederilor *lit.e) alin.(1) al art.432* din Codul de procedură civilă, noțiunile de „*hotărâre arbitrară*” ori de „*apreciere vădit nerezonabilă a probelor*” urmează a fi stabilită în coraportul dintre mai multe principii.

114. Pentru a elucida înțelesul textului „*hotărâre arbitrară*” din *art.432 alin.(1) lit.e)* CPC, Curtea Supremă de Justiție ține cont, inclusiv, de sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

115. Astfel, în cauza *Bochan v. Ucraina (nr 2), 05 februarie 2015, §62*, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „*denegare a dreptății*”. De asemenea, în cauza *Ballıktaş Bingöllü v. Turcia, 22 iunie 2021, §75*, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „*eroare vădită*” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

116. Totodată, potrivit *art.71 alin.(4)* din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ se ține cont de Nota de fundamentare care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.

117. Potrivit Notei informative la Legea nr.246 din 31 iulie 2023: „...Utilizarea noțiunii de „*hotărâre arbitrară*” derivă din practica CtEDO, fiind utilizată pentru a defini situația în care judecătorii nu aduc nicio motivare pentru deciziile/hotărârile luate, sau când acestea sunt bazate pe greșeli evidente de fapt sau de drept comise de judecători. În esență, la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul *art.307 Cod penal*). ...”. Iar, în Nota de subsol la textul menționat în paragraful precedent, nota informativă aduce

mai multe exemple din jurisprudența CtEDO în care hotărârile au fost considerate arbitrare sau bazate pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor. Nota de subsol menționează următoarele în ceea ce privește cauzele civile; „Exemple de procedură civilă; Respingerea fără o motivare clară a unui recurs într-o cauză civilă și menținerea unei decizii care era în mod clar contrară circumstanțelor cauzei, chiar dacă recurentul indica expres asupra acestei contradicții (*Dulaurans v. France, 2000, §38*). Refuzul judecătorilor, fără vreun motiv de a anula ordinul de eliberare din funcție, care era bazat pe un raport de evaluare a performanțelor anulat anterior de aceiași judecători (*Tel v. Turkey, 2017*); Anularea de către instanța de recurs a deciziei instanței de fond (prin care au fost acordate compensații prevăzute de legislația muncii) fără a explica în vreun fel acest lucru și fără a face referire la lege, care prevedea aceste compensații (*Anđelković v. Serbia, 2013; Lazarević v. Bosnia and Herzegovina, 2020*).

118. Din Nota informativă menționată rezultă că sintagma „hotărârea arbitrară” urmează a fi definită prin prisma jurisprudenței CtEDO. În jurisprudența sa, CtEDO deseori folosește împreună sintagmele „hotărârea arbitrară” și hotărâre „bazată pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor”, fără a face o distincție clară între ele.

119. Totuși, Nota informativă la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art.307 Cod penal).

120. Astfel, rezultă că în cazul *hotărârii arbitrare*, carența principală vizează încălcarea unei norme legale imperative, adică a unei prevederi normative care nu oferă nicio discreție judecătorului. Lipsa discreției poate rezulta din claritatea textului prevederii normative, fie din practica uniformă și clară de aplicare a normei. Această carență nu se poate datora unei simple greșeli, ci trebuie comisă cu bună știință sau ca urmare a unei erori inexplicabile. Suntem în prezența unor asemenea situații atunci când instanța de judecată adoptă o hotărâre ce contravine unei norme imperative invocate participanții la proces sau de instanța judecătorească ierarhic superioară, fără a explica convingător de ce nu aplică acea normă.

121. Sub acest aspect urmează a fi reținute și constatările Curții Constituționale din Hotărârea nr.2 din 16.01.2025 (pct.149-150) potrivit căreia, pentru a elucida înțelesul textelor contestate (inter alia „hotărâre arbitrară”), destinatarii pot avea în vedere, inclusiv, sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, în cauza *Bochan v. Ucraina (nr.2), 5 februarie 2015, §62*, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele

litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „*denegare a dreptății*”. De asemenea, în cauza *Ballıktaş Bingöllü v. Turcia*, 22 iunie 2021, §75, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „*eroare vădită*” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

122. Din textul ambelor recursuri nu se constată în mod univoc vreun argument care ar justifica constatarea că hotărârile contestate ar fi emise contrar normelor imperative aplicabile speței, precum și nici instanța de recurs nu a stabilit din textele hotărârilor contestate, raportate la circumstanțele cauzei.

123. Subsidiar, sintagma „*bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor*” se referă la aprecierea probatoriului. Pentru admiterea unui recurs în baza acestei sintagme este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: a) hotărârea să se bazeze pe o apreciere eronată a probelor; b) aprecierea să fie vădit nerezonabilă; c) hotărârea contestată se bazează în mod determinant pe această apreciere.

124. Prin urmare, nu orice eroare în aprecierea probelor poate duce la admiterea recursului în temeiul *art.432 alin.(1) lit.e)* din Codul de procedură civilă, adică să fie evidentă pentru un profesionist și să nu poată fi explicată rațional. De asemenea, această eroare trebuie să fie determinantă pentru soluția din hotărârea contestată. Îi revine recurentului obligația să convingă instanța de recurs că aceste elemente sunt întrunite.

125. În recursuri Varzar Eduard și Ministerul Justiției invocă aprecierea nerezonabilă a probelor de către instanțele de judecată ierarhic inferioare în ceea ce privește încasarea prejudiciului material și a prejudiciului moral pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești definitive în perioada 27 iulie 2016 – 30 septembrie 2022, adică pentru 6 ani și 2 luni.

126. În special, Varzar Eduard consideră că nu a fost analizată și apreciată existența sau lipsa prejudiciului material în mărime de 133976,10 lei suportat ca rezultat al deprecierei în perioada de referință a valorii plăților chiriei realizate în mărime de 326 200 de lei, fapt ce contravine în raport cu constatările instanțelor de judecată ierarhic inferioare, or, respectivul prejudiciu ar putea fi solicitat dacă litigiul ar rezultat din relații contractuale dintre părțile contractelor de locațiune încheiate, pe când în speță acțiunea a fost întemeiată în special pe prevederile Legii nr.87/2011, argument dezbătut în cadrul judecării anterioare a cauzei. Prin urmare, nu lasă loc de aprecieri și interpretări suplimentare. Cu atât mai mult, în sensul prevederilor art.4 alin.(1) din Legea nr.87/2011, recurentului/reclamant Varzar Eduard îi revine sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin pretinsa încălcare, la caz, însă, ultimul nu a prezentat probe concludente că a suportat pretinsul prejudiciu în mărimea solicitată de 133 976, 10 lei.

127. Cât privește prejudiciul material în mărime de 337200 de lei ce constituie valoarea plăților chiriei realizate în perioada 27.07.2016 – 31 iulie 2022, dispusă spre încasarea de către prima instanță, Varzar Eduard nu a contestat-o.

128. Referitor la mărimea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei pentru perioada de neexecutare a hotărârii judecătorești de 6 ani și 2 luni dispusă spre încasarea de către instanțele de judecată ierarhic inferioare în raport cu cea solicitată de către Eduard Varzar în mărime totală de 16100 de Euro, Completul remarcă că în fiecare caz concret acest prejudiciu se apreciază individual, ținând cont de natura dreptului lezat, de caracterul și gravitatea suferințelor suportate de reclamant, stresul, frustrarea, incertitudine de lungă durată, pierderea de oportunitate, disconfort și retrăire, imposibilitatea de a se bucura în modul convenit de garanțiile prescrise de lege, de vârsta, statutul social al acestuia, comportamentul părților, durata termenului de neexecutare a hotărârii, importanța (miza) pentru reclamant a obiectului executării, precum și alte aspecte individuale, cu luarea în considerare obligatorie a principiului general al echității. Suma prejudiciului moral nu trebuie să fie vădit disproporțională în raport cu standardele stabilite prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în spețe similare, excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate. Atunci când stabilește cuantumul prejudiciului moral, CtEDO ia în calcul nivelul de trai (venitul populației) din statul vizat.

129. Analizând jurisprudența CEDO în cazurile de neexecutare a hotărârilor judecătorești definitive (art.6 + art.1 Protocolul nr.1 al CEDO) se constată că mărimea prejudiciului moral este aproximativ de 600 de Euro pentru 12 luni de întârziere și câte a 300 de Euro pentru fiecare perioadă următoare de 6 luni de întârziere. La calcularea daunei morale se ia în considerare întreaga perioadă, inclusiv acel *prim an* de neexecutare.

130. În speță, recurentul/reclamant Varzar Eduard solicită dauna morală în sumă de 8050 de Euro (echivalentul acesteia în valută națională la data încasării) pentru încălcarea în perioada 27.07.2016 – 30.09.2022 în procedura de executare nr.3-2770/07 a dreptului său la un proces echitabil prevăzut de art.6§1 CEDO și a dreptului în calitate de creditor la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu prevăzut de art.70 alin.(1) din Codul de executare și a sumei de 8050 de Euro pentru încălcarea dreptului la proprietate prevăzut de art.1 din Protocolul nr.1 la CEDO, în total 16100 de Euro pentru 6 ani și 2 luni de neexecutare a hotărârii judecătorești, sumă care este prea excesivă și vădit exagerată ca mărime, contrară jurisprudenței CtEDO. Or, unul din criteriile principale de apreciere a mărimii prejudiciului moral este criteriul echității, potrivit căruia echivalentul bănesc trebuie să prezinte o justă despăgubire care să nu constituie o sumă excesivă pentru autorul daunei, nici venituri nejustificative pentru persoana lezată.

131. Pe când, suma de 50 000 de lei încasată de către instanța de judecată cu titlu de prejudiciu moral, ca mărime este una rezonabilă și

constituie o satisfacție echitabilă în raport cu criteriile apreciate supra (miza pentru reclamanti, comportamentul părților, buna-credință etc.) și proporțională suferințelor suportate de către recurentul/reclamant Varzar Eduard pentru durata excesivă de neexecutare a hotărârii judecătorești definitive.

132. La acest capitol Completul de judecată reține hotărârea CEDO din 16 ianuarie 2025 pronunțată în cauza *Balcan și Romașcu v. Republica Moldova* (cererile nr. 61276/15 și 60448/17), speță similară acesteia, unde Curtea pentru încălcarea art.6§1 din Convenție și a art.1 din Protocolul nr.1 la Convenție, primului reclamant a acordat 6.800 de euro pentru prejudiciul material format din costul chiriei pentru perioada de neexecutare și 250 de euro cu titlu de costuri și cheltuieli, iar celui de-al doilea reclamant i-a fost acordată suma de 1350 de euro pentru prejudiciul moral și 250 de euro cu titlu de costuri și cheltuieli. Ceea ce atestă, legalitate hotărârilor judecătorești emise pe cauza dată. Prin urmare, și în această latură soluțiile instanțelor de judecată ierarhi inferioare sunt întemeiate și legale.

133. Este nejustificat și argumentul Ministerului Justiției precum că urmare a cererii creditorului Eduard Varzar din 12 decembrie 2024, a fost emisă încheierea executorului judecătoresc Igor Doroftei din 23 ianuarie 2025 privind încetarea procedurii de executare nr. *****. Din conținutul încheierii respective reiese că prin decizia din 04 septembrie 2024 a Consiliului mun. Chișinău s-a decis eliberarea ordinului de repartitie, respectiv prin ordinul nr.***** din 01 octombrie 2024, ap.***** din ***** , a fost repartizat familiei Varzar Eduard, respectiv, obligația debitorului a fost stinsă. Prin urmare, având în vedere finalizarea procedurii de executare, există temeiuri în favoarea respingerii acțiunii, întrucât executarea efectivă a hotărârii judecătorești poate anula necesitatea continuării oricărei acțiuni atât timp cât scopul procesului – încasarea unei sume de bani sau îndeplinirea unei obligații – care a fost realizată.

134. Or, decizie sau o măsură favorabilă reclamantului nu este, în principiu, suficientă pentru a-l priva pe reclamant de statutul de „victimă” ale încălcărilor reclamate în sensul art.34 din Convenție, în contextul în care perioada dedusă judecății este una anterioară executării efective.

135. La caz, Completul de judecată nu a stabilit că probele au fost apreciate arbitrar sau irațional de către instanțele de judecată ierarhic inferioare.

136. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursurile declarate de Eduard Varzar și Ministerul Justiției sunt vădit neîntemeiate, în situația în care conțin obiecții de fapt și de drept similare celor expuse anterior care au fost analizate și apreciate corespunzător de către prima instanță și instanța de apel.

137. La caz, lipsește aparența unei încălcări a dreptului recurenților la un proces echitabil garantat de art.6§1 CEDO.

138. De fapt, recursurile conțin în esență obiecții de fapt și de drept similare care au fost analizate de instanța de apel, fiind apreciate în modul corespunzător, bazată pe o cercetare multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

139. Completul de judecată remarcă că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursurilor. Or, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretinsei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către instanța de apel, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

140. La fel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

141. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [*Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230*]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei, pct. 85*). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45*).

142. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a art.6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (*Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-*

1,11p.141,§39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 09 octombrie 1991, § 31, *Seria A, nr. 212-A*).

143. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursurile declarate de Varzar Eduard și Ministerul Justiției sunt vădit neîntemeiat și urmează a fi considerate inadmisibile.

144. În conformitate cu art.433 alin.(1) lit.f) din Codul de procedură civilă, art.440 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibile recursurile declarate de Varzar Eduard și Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Munteanu